

RAADSVOORSTEL

Datum raadsvergadering 19 juli 2022
Zaaknummer raadsvoorstel 310074
Portefeuillehouder Kastelijns

Onderwerp

Vaststellen Verordening Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit Oosterhout 2023

Voorgesteld besluit

1. De Verordening gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit 2023 vast te stellen;
2. De huidige leden van de Monumentencommissie te benoemen als lid van de gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit Oosterhout;
3. De bevoegdheid tot het benoemen van de leden van de gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit te mandateren aan het college op grond van artikel 10.3 Algemene wet bestuursrecht.

Samenvatting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet dienen gemeenten te beschikken over een commissie omgevingskwaliteit. Vóór deze datum dient elke gemeente een verordening vast te stellen, waarin de instelling van deze adviescommissie is geregeld. Dit besluit ziet expliciet op een beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet met daarbij een ingebouwde flexibiliteit om naar de toekomst toe, het adviestaken pakket uit te breiden. Met het voorstel voor deze verordening stellen we deze adviescommissie aan, waarbij de huidige vaste leden van de Monumentencommissie de vaste leden van de nieuwe commissie zullen zijn en de huidige werkwijze van de commissie wordt voortgezet. Zodoende wordt de aanwezige expertise en gebiedskennis in de advisering behouden. Te zijner tijd als uw raad of ons college daartoe aanleiding ziet, kunnen de taken en de samenstelling van de commissie in de toekomst voor bepaalde ontwikkelingen of plannen (tijdelijk) worden uitgebreid met andere onderwerpen die betrekking hebben op de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving.

Aanleiding

De taken en bevoegdheden van de huidige monumenten- en welstandscommissies vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gemeenten moeten daarom een nieuwe gemeentelijke adviescommissie instellen.

Kader

Het instellen van een commissie ruimtelijke kwaliteit is geborgd in de Omgevingswet (Artikel 17.9 (gemeentelijke adviescommissie). De juridische grondslag voor de huidige Monumentencommissie vervalt onder de nieuwe wet en wordt vervangen door een nieuwe door de raad in te stellen adviescommissie. Voor gemeenten met rijksmonumenten binnen haar grondgebied is het instellen van de nieuwe commissie een verplichting.

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan wettelijke eis inzake Rijksmonumenten

Naast de zorg voor een gezonde en veilige leefomgeving hebben we met de komst van de Omgevingswet ook een zorgplicht voor een goede omgevingskwaliteit (art. 1.3 en 1.6 Ow). Om een goede afweging te maken over omgevingskwaliteit kan de gemeente advies vragen aan een gemeentelijke adviescommissie (art. 16.15a en 17.9 Ow) die de gemeenteraad voor de in werking treding van de Omgevingswet moet instellen. Deze commissie adviseert het college in ieder geval over alle gebouwde Rijksmonumenten (wettelijke plicht), maar kan daarnaast ook over andere onderwerpen adviseren.

Voortzetten huidige werkwijze met flexibiliteit naar de toekomst

De gemeente Oosterhout is sinds het versoberen van Welstand in 2015 lid van Vereniging Dorp, Stad en Land, die momenteel de leden van onze Monumentencommissie levert. De Monumentencommissie adviseert op basis van de Welstandsnota bij plannen betreffende rijks- en gemeentelijke monumenten en in beschermde gezichten. Daarnaast toetst zij in voorkomende gevallen aan de excessenregeling. Dorp, Stad en Land faciliteert voor haar leden een centrale Adviescommissie Omgevingskwaliteit, waarin alle onder de Omgevingswet benodigde disciplines vertegenwoordigd zijn: monumentendeskundigen, architecten, stedenbouwkundigen en landschapsdeskundigen. Er kunnen vanuit deze centrale commissie leden gemachtigd worden die namens de commissie in de gemeente adviseren. In de huidige situatie doen wij in bepaalde gevallen al een beroep op deze bredere commissie, zoals bijvoorbeeld bij de landschappelijke inpassing van recreatievoorzieningen in het gebied van de Houtse Linies.

Voorstel is om deze samenwerking met Dorp, Stad en Land voort te zetten, waarbij de huidige vaste leden van de Monumentencommissie de vaste leden van de Adviescommissie Omgevingskwaliteit zullen zijn. Hiermee wordt de aanwezige expertise en gebiedskennis in de advisering behouden. Een concept besluit waarin dit is geregeld treft u aan bij dit voorstel. De taken en bevoegdheden van de nieuwe commissie zijn gelijk aan die van de huidige commissie.

De benoeming van de leden van deze commissie is een bevoegdheid van uw raad op grond van artikel 17.7, lid 2 van de Omgevingswet. De VNG adviseert, in het geval u deze benoeming wilt overlaten aan het college, deze bevoegdheid niet over te dragen, maar hiervoor een mandaat te verlenen. In dat geval blijft u als raad zelf eveneens bevoegd om leden te benoemen. Het college heeft een hogere vergaderfrequentie dan de raad. Door de benoeming te delegeren kan bij ontslag van een lid, tijdig een nieuw lid worden benoemd, waardoor advisering vanuit de commissie (en daarmee processen van een vergunningaanvraag) niet tot (onnodige) vertragingen leiden.

Een eventueel besluit tot het uitbreiden van de taken de huidige commissie of aanpassing van de Welstandsnota is expliciet geen onderdeel van dit raadsvoorstel. Op basis van raadsbesluiten in het kader van de Omgevingswet, of als het college daartoe aanleiding ziet, kunnen de taken en de samenstelling van de commissie in de toekomst voor bepaalde ontwikkelingen of plannen (tijdelijk) worden uitgebreid met andere onderwerpen die betrekking hebben op de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving. Zaken die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen, zouden het opstellen van stedenbouwkundige en/of architectonische randvoorwaarden bij woningbouwontwikkelingen boven een x-aantal woningen kunnen zijn of op beeldbepalende locaties. Hierover wil het college dit jaar in gesprek met uw raad. De

Verordening biedt de mogelijkheid naar aanleiding van dat gesprek eventueel de taken van de commissie uit te breiden en de samenstelling te wijzigen.

Argumenten en kanttekeningen bij het voorgestelde besluit

Voldoen aan de wettelijke eisen van de Omgevingswet

In artikel 17.9 van de Omgevingswet is een wettelijke verplichting opgenomen voor het instellen van een gemeentelijke adviescommissie, voor zover er binnen een gemeente rijksmonumenten aanwezig zijn. Omdat er diverse rijksmonumenten in onze gemeente aanwezig zijn, is deze plicht dus ook op ons van toepassing. Met het instellen van de commissie omgevingskwaliteit, voldoen we aan deze wettelijke plicht.

Behouden van expertise en advisering

Van belang is dat het college blijvend goed geadviseerd wordt waar het gaat om vergunning aanvragen, waarbij een toets is vereist op grond van monumentenzorg. Gezien ons huidige beleid ligt de focus van die advisering vooral op monumenten en de beschermde gezichten. Daarbij wordt ook beoogd om continuïteit in de advisering te waarborgen, zodat lopende aanvragen en planvormingsprocessen niet worden gefrustreerd of doorkruist. We borgen hiermee bestendig beleid en creëren daarmee rechtszekerheid voor de aanvragers.

Borgen van een grondslag voor mogelijke uitbreiding adviestaken

De adviescommissie is onder de Omgevingswet niet beperkt tot welstands- en monumentenzorg. Gemeenten kunnen zelf kiezen voor welke onderwerpen zij deze adviescommissie willen inzetten. Passend bij ons ambitieniveau voor implementatie van de Omgevingswet, borgen we in Oosterhout de uitvoering van het staande beleid, maar ook de grondslag voor mogelijke uitbreiding van adviestaken mocht hier in de toekomst behoefte aan zijn.

Inpraak en participatie

Er zijn in het kader van dit proces geen externe belanghebbenden betrokken. Dit was niet noodzakelijk, omdat dit besluit voorziet in een beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet met daarbij een ingebouwde flexibiliteit om naar de toekomst toe, het adviestaken pakket uit te breiden. Er heeft in het najaar van 2020 een gesprek met uw raad plaatsgevonden, in april 2021 gevolgd door een korte presentatie door Stichting Dorp Stad en Land. Hierbij werd een toelichting gegeven op de huidige wijze van advisering en de veranderingen die de komst van de Omgevingswet met zich meebrengt.

Alternatieve oplossingsrichting(en)

n.v.t.

Financiën

Net als in de huidige situatie zullen de kosten grotendeels via de legesverordening worden verhaald op de initiatiefnemer. Voor de resterende kosten is reeds dit jaar de begroting aangepast, waarbij per jaar € 5.000 meer in de exploitatie is opgenomen.

Vervolg

Na het vaststellen van bijgaande verordening en reglement van orde, zal de Adviescommissie Omgevingskwaliteit na inwerkingtreding van de Omgevingswet het college adviseren betreffende de in de verordening genoemde gevallen. De verordening en het benoemingsbesluit worden bekend gemaakt in het elektronisch gemeenteblad.

Oosterhout 10 mei 2022,

Burgemeester en wethouders.

Bijlagen

1. (concept) Verordening gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit Oosterhout 2023
2. (concept) Besluit benoemen leden gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit en mandaat aan het college om deze leden te benoemen